

ŠIFRA UČENIKA

STRUČNI ISPIT

AVGUST 2017. GODINE

CRNOGORSKI – SRPSKI, BOSANSKI, HRVATSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST

U P U T S T V O

VRIJEME TRAJANJA TESTA JE 150 MINUTA

Za vrijeme testa nije dozvoljena upotreba elektronskih uređaja.
Učenik/učenica ne smije na bilo koji način otkrivati u testu svoj identitet
ili se direktno obraćati ocjenjivaču.

Test **MORA** biti napisan hemijskom olovkom.

Test sadrži zadatke koji se rješavaju na jedan od sljedećih načina:

- zaokruživanjem broja ispred tačnog odgovora
- pisanjem kratkog odgovora
- pisanjem dužeg odgovora
- pisanjem funkcionalnog teksta

Uz test si dobio/dobila **list za odgovore** za zadatke višestrukog izbora.
Potrebno je da na odgovarajuće mjesto pažljivo prepíšeš svoje odgovore.

Zadatak će se vrednovati s 0 (nula) bodova ako je:

- odgovor netačan
- zaokruženo više ponuđenih odgovora
- nečitko i nejasno napisan odgovor
- rješenje napisano grafitnom olovkom

Ukoliko pogriješiš, prekrži i odgovori ponovo. Kad završiš, provjeri svoje odgovore.
Srećno!

PRAZNA STRANA

CVIJEĆE OD MAJAKOVSKOG

Najdirljivija istorija u životu Vladimira Majakovskog dogodila se u Parizu, kada se zaljubio u Tatjanu Jakovljevu.

Oni nijesu imali ništa zajedničko. Ruska emigrantkinja, oblikovana, usavršavana i vaspitavana stihovima Puškina i Tjutčeva, nije shvatala ni riječ od isjeckanih, žestokih, pokidanih stihova modernog pjesnika sovjeta „ledolomca“ iz Sovjetskog Saveza. U suštini ona nije shvatala nijednu njegovu riječ, čak ni u stvarnom životu. Divalj, bijesan, bezrezervan, živeći zadnjim dahom, on ju je uplašio svojom neobuzdanom strašću. Nije je dirnula ni njegova odanost, nije je fascinirala ni njegova slava. Njeno srce je ostalo netaknuto. I Majakovski se vratio sam u Moskvu. Od ove munjevite i nemoguće ljubavi njemu je ostala tajna tuga, a nama čudesna pjesma „Pismo Tatjani Jakovljevoj“ sa riječima: „Uprkos svemu jednom ću te dobiti – samu ili zajedno s Parizom!“ Njoj je ostalo cvijeće. Sav honorar od nastupa u Parizu Vladimir Majakovski je stavio u banku na račun poznate pariske cvjetne firme pod jedinim uslovom – da nekoliko puta nedjeljno isporučuju Tatjani Jakovljevoj buket najljepšeg cvijeća – hortenzija, ljubičica, ruža, orhideja ili hrizantema. Renomirana pariska kompanija dobro je ispunjavala uputstva ekstravagantnog klijenta – i od tada, bez obzira na vremenske prilike i godišnje doba, iz godine u godinu na vratima Tatjane Jakovljeve kucao je isporučilac s buketima uz jednu istu frazu: „Od Majakovskog.“

Majakovski je umro 1930. godine – ta vijest ju je zapanjila. Već se privikla na to da on redovno ulazi u njen život, već se navikla na saznanje da je on negdje tamo i šalje joj cvijeće. Nijesu se viđali, ali činjenica da postoji čovjek koji je toliko voli, uticala je na sve što joj se dešavalo. Nije čak ni znala kako dalje da živi – bez te bezumne ljubavi, iskazane cvijećem. Međutim, u uputstvima koje je ostavio zaljubljeni pjesnik cvjetnoj kompaniji, nije bilo govora o njegovoj smrti. Sjutra dan na njenom pragu pojavio se isporučilac sa prelijepim buketom i istim riječima: „Od Majakovskog.“ Kaže se da je velika ljubav jača od smrti, ali ne uspijeva svakome da doživi ovu izjavu u stvarnom životu. Vladimiru Majakovskom se dalo. Cvijeće su donosili i '30-e godine kad je umro, i četrdesetih, kada je već bio zaboravljen. Tokom Drugog svjetskog rata, za vrijeme njemačke okupacije Pariza, ona je preživjela samo zato što je prodavala na bulevaru te raskošne bukete. Pošto je svaki cvijet bio „ljubav“, bukvalno su je tokom nekoliko godina njegove riječi ljubavi spasile od gladi. Potom su savezničke snage oslobodile Pariz, zatim je zajedno sa svima plakala od sreće kada su Rusi ušli u Berlin – a bukete su joj i dalje stizali. Isporučiocu su joj starili pred očima, smjenjivali su ih novi, i jedni i drugi su već znali da su dio velike legende – male, ali bitne. I već kao parolu, koja im daje propust u vječnost, govorili su, osmjehujući se osmijehom zavjerenika: „Od Majakovskog.“ Cvijeće od Majakovskog postalo je već i u Parizu istorija. Da li je istina ili lijepa izmišljotina? Jednom, krajem sedamdesetih, sovjetski inženjer Arkadij Rivlin, koji je čuo ovu priču u mladosti od svoje majke, bio je u Parizu.

Tatjana Jakovljeva još je bila živa i sa zadovoljstvom je primila svog zemljaka. Dugo su pričali o svemu i svačemu uz čaj i kolače. U tom udobnom domu cvijeće je bilo svuda – kao počast legendi, bilo mu je neprijatno da pita sijedu carsku damu o svojoj romansi iz mladosti: mislio je da je to neprikladno. Ali u jednom trenutku, ipak nije izdržao, pitao je da li je istina to što pričaju da ju je cvijeće od Majakovskog spasilo tokom rata. Je li to lijepa bajka? Da li je moguće da toliko godina... „Pijte čaj, pijte čaj. Žurite li negdje?“, rekla je Tatjana.

I u tom trenutku na vratima se čulo zvono... Nikada u svom životu nije vidio tako raskošan buket iza kojeg se jedva vidio isporučilac, buket zlatnih japanskih hrizantema, koje su ličile na klastere sunca. A iza tog ogromnog blistavog buketa čuo se glas isporučioca koji je izgovorio: „Od Majakovskog“.

(Priređeno prema izvoru CdM, objavljeno 23. 03. 2017)

1. Po čemu su se razlikovali Majakovski i Tatjana Jakovljeva?

.....

.....

.....

2 boda

2. Na koji način je Majakovski pokazao ljubav prema Tatjani Jakovljevoj?

.....

.....

.....

2 boda

3. Zašto se u tekstu kaže da je Majakovski ekstravagantni klijent?

1. Zbog svoje neobuzdane strasti prema Tatjani.
2. Jer je Tatjani napisao: „Jednom ću te dobiti – samu ili zajedno s Parizom“.
3. Zato što je sav honorar od nastupa u Parizu potrošio na cvijeće za Tatjanu.

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora i rješenje prenesi na list za odgovore.

1 bod

4. Zaokruži DA ako smatraš da je konstatacija tačna, odnosno NE ako smatraš da nije tačna i obrazloži odgovor.

KONSTATACIJA	DA	NE	OBRAZLOŽENJE ODGOVORA
Zbog neuzvrćene ljubavi Majakovski se sam i tužan vratio u Moskvu.	DA	NE	
Ljubav Majakovskog spasila je Tatjanu u vrijeme Drugog svjetskog rata.	DA	NE	
Arkadij Rivlin, prijatelj Majakovskog, posjetio je Tatjanu Jakovljevu.	DA	NE	

2 boda

5.

Na pitanje Arkadija Rivlina da li je priča o cvijeću koje stiže od Majakovskog lijepa bajka, Tatjana je kazala: „Pijte čaj, pijte čaj. Žurite li negdje?” Objasni zašto je tako odgovorila.

.....
.....

1 bod

Na osnovu teksta „Blažen bio dan, mjesec i doba“ odgovori na pitanja 6, 7, 8, 9 i 10.

Blažen bio dan, mjesec i doba,
Godina i mjesto i predjel i vrijeme,
Kad su moje usne zadrhtale nijeme,
A njene me oči svezale ko roba.

I blažena nek je prva moja patnja
S kojom me bješe ljubav izmučila,
I luk i strijela, što me oborila,
I rane što srcu mom postaše pratnja.

I blaženi nek su krici žudnje velje,
S kojima sam zvao drage ime čisto,
Te obilne suze, uzdasi i želje,

Ko i bijeli papir na kojemu sada
Stičem sebi slavu; i misao mi, isto,
Što je samo njena, što njoj samo spada.

6.

A) Ko je autor stihova?

1. Šarl Bodler
2. Frančesko Petrarka
3. Aleksandar Sergejevič Puškin

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora i rješenje prenesi na list za odgovore.

1 bod

B) Kojoj epohi pripada autor navedenih stihova?

.....

1 bod

7. Ovakav raspored strofa u pjesmi zove se:

1. kancona
2. madrigal
3. sonet

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora i rješenje prenesi na list za odgovore.

1 bod

8. Kako se zovu vrste strofa u ovoj pjesmi?

1.
2.

1 bod

9. Prepoznaj stilsku figuru u stihu:

1. *Blažen bio dan, mjesec i doba*
2. *A njene me oči svezale ko roba*

2 boda

10. Iz četvrte strofe prepisi opkoračenje.

.....

1 bod

REMBRANT – BESKRAJNO ISKUSTVO

Podižući glavu, mladić se nakratko okreće u stranu. Njegova kovrdžava, lepršava kosa pada po čelu i vratu. Nježne usne malo su otvorene, obrve podignute. Pokretom svoje lice unosi u zrak svjetlosti, koji pada sa lijeve strane njegovog ramena. Iznad njegove bijele kragne, obraz i vrh nosa su za trenutak obasjani. Pogled iz sjenke susreće se sa posmatračevim, ne zastaje na njemu, kao da je postao svjestan nečega, kao da nešto traži. Iskreni izraz lica izgleda izgubljen u mislima, predat svijetu oko sebe. Iako veoma malog formata, slika otkriva vrlo efektnu igru svjetlosti i tamnih elemenata. Nanošenje boja je promjenljivo, brižljivo umekšano vidljivim prelazima, uporedo sa spontanim potezima kičicom, grebanjem mrljama i tačkama.

(Michael Bockemühl, REMBRANT (1606 – 1669), Misija otkrivene forme, TASCHEN, Podgorica, 2007)

11. Navedeni tekst je:

1. interpretacija (tumačenje) slike
2. komentar književog teksta
3. novinski komentar

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora i rješenje prenesi na list za odgovore.

1 bod

12. Kojim funkcionalnim stilom je napisan navedeni tekst?

1. publicističkim
2. književno-umjetničkim
3. naučno-popularnim

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora i rješenje prenesi na list za odgovore.

1 bod

13. Kako se u likovnoj i književnoj umjetnosti naziva dati opis?

.....

1 bod

14. Prepiši iz teksta rečenice koje se odnose na korišćene slikarske tehnike.

.....
.....
.....
.....

2 boda

15. Pokretom svoje lice unosi u zrak svjetlosti.

Odredi padež podvučenih riječi u rečenici.

pokretom

lice

zrak

svjetlosti

2 boda

16. Glagolski prilog sadašnji zamijeni uslovnom rečenicom.

Ćuteći, nećeš im pomoći.

.....

1 bod

Pročitaj sljedeći odlomak i uradi pitanja 17, 18, 19, 20 i 21.

Sve do pre tri dana na tom poširokom minderluku, sa kojega je već nestalo dušeka i prostirke a ostale samo gole daske, ležao je ili čak sedeo fra Petar i – pričao. I sada dok gleda njegov grob u snegu, mladić u stvari misli na njegova pričanja. I sve bi hteo, i po treći i po četvrti put, da kaže kako je lepo umeo da priča. Ali to se ne može kazati.

Posljednjih nedelja mnogo i često je pričao o svom nekadašnjem boravku u Carigradu. To je bilo davno. Zbog svojih teških i zamršenih poslova fratri su poslali u Stambol fra Tadiju Ostojića, eksdefinitora, eksgvardijana („Sav bijaše od nekih eksova!“), čoveka spora i dostojanstvena i zaljubljenog u tu svoju sporost i svoje dostojanstvo. Taj je znao da govori turski (sporo i dostojanstveno), ali ne i da čita i piše. Stoga su mu za pratioca dali fra Petra kao čoveka vešta turskom pismu.

Nepunu godinu dana su ostali u Carigradu, potrošili su sve što su poneli, još se zadužili, i ništa svršili nisu. Sve zbog nezgode koja je zadesila fra Petra ni kriva ni dužna, ludim sticajem okolnosti, u mutnom vremenu kad vlast prestane da razaznaje pravog od krivog.

17.

A) Napiši naziv djela iz kojeg je uzet dati odlomak.

.....
1 bod

B) Ko je autor djela?

.....
1 bod

18.

A) Zaokruži broj ispred konstatacije koja se odnosi na ovo djelo.

1. književnost apsurda
2. prstenasta kompozicija djela
3. pikarski roman

1 bod

B) Obrazloži odgovor.

.....
.....
.....

2 boda

19. Obrati pažnju na prvi pasus. Što se to „ne može kazati“?

.....
.....

1 bod

20. Ko je govorio sporo i dostojanstveno?

1. Fra Petar
2. Fra Tadija Ostojić
3. Mladić koji je htio da kaže „kako je lepo umeo da priča“.

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora i rješenje prenesi na list za odgovore.

1 bod

21. Zašto je fra Petar poslat u Stambol?

.....

1 bod

22. Objasni izraz *ni kriv ni dužan*.

.....
.....

1 bod

23. Napiši slovima brojeve:

17

21.

600

1911

2 boda

24.

A) Podvuci tačno napisanu riječ.

odšetati otšetati ošetati

1 bod

B) Napiši superlativ riječi SPOR.

.....

1 bod

25.

A) Upiši zareze gdje je to potrebno.

Sjutra ću ako se probudim rano otputovati na more.

1 bod

B) Objasni upotrebu zareza u datom primjeru.

.....

1 bod

26.

Na osnovu odlomka iz djela napiši naziv djela i njegovog autora.

Kakvo sam ja svjetlo? Čime sam prosvijetljen? Znanjem? Višom poukom? Čistim srcem? Pravim putem? Nesumnjanjem? Sve je došlo u pitanje, i sada sam samo Ahmed, ni šejh, ni Nurudin. Sve spada s mene, kao haljina, kao oklop, i ostaje ono što je bilo prije svega, gola koža i go čovjek.

.....

1 bod

Žilama za kamen! Za siv podlovcenski kamen opak
na samom spoju visova uvis i visova naopačke.
Izubijano, skrutnuto korijenje isprepleti i zakopaj,
Pokuči prste, raskljuni i zakljuni kao mačke.

.....

1 bod

O Stamble, zemaljsko veselje,
kupo meda, goro od šećera,
banjo slatka ljudskoga života,
đe se vile u šerbet kupaju...

.....

1 bod

27. Pored naziva književnog djela napiši književnu vrstu kojoj pripada.

Lelejska gora

Antigona

Ilijada

2 boda

28. Podvuci ime pisca koji pripada realizmu.

Frančesko Petrarka, Onore de Balzak, Sofokle, Džordž Gordon Bajron

1 bod

29. Zaokruži broj ispred pojma koji se odnosi na romantizam i rješenje prenesi na list za odgovore.

1. objektivnost

2. mističnost

3. racionalizam

1 bod

30.**Pročitaj tekst pa napiši molbu.**

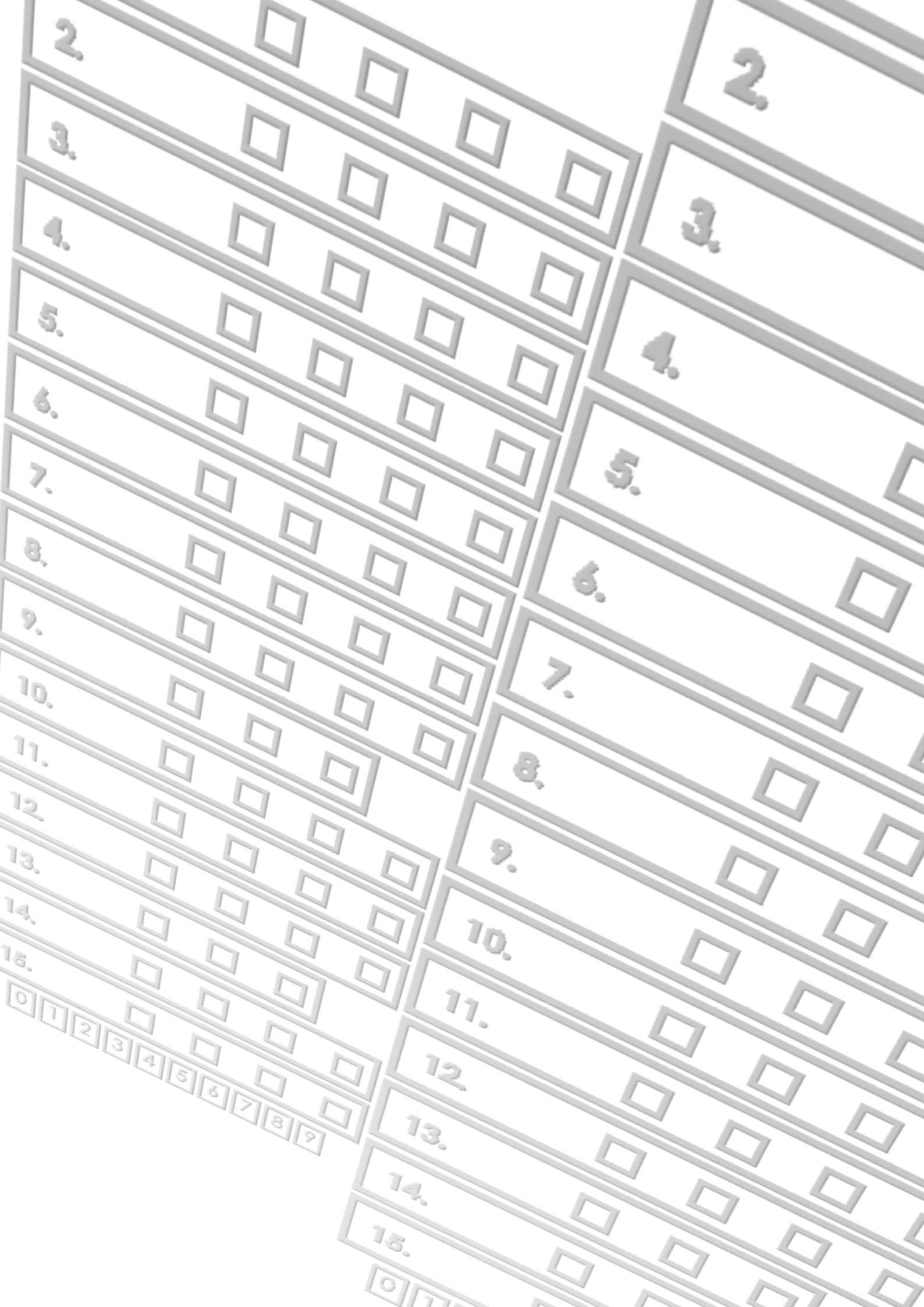
Ivan Rajković je sedamnaestogodišnji mladić koji živi u Nikšiću, u Cvjetnoj ulici broj 17. Učenik je IV razreda Gimnazije "Stojan Cerović". Završio je Muzičku školu "Dara Čokorilo" – odsjek klavir. Ovaj mladić veoma je svestran, što pokazuju brojne nagrade iz oblasti nauke, umjetnosti i sporta. Prije pet mjeseci, pošto se ukazala potreba za violonistom, počeo je da svira violinu na molbu profesora muzike Andrije Baćovića koji je dirigent orkestra „Zahumlje“. Od tada mu je violina postala ljubav i htio bi da bude violinista. Zbog toga bi, uz preporuke i podršku svog profesora, želio da upiše Muzičku akademiju u Kotoru (Trg pjesnika 7).

Koristeći podatke iz teksta, napiši molbu za upis na Muzičku akademiju u Kotoru. Predstavi se da si Ivan/Ivana Rajković i da završavaš 4. razred srednje škole.

Poštuj formu molbe.

Vodi računa o pravopisnoj i gramatičkoj normi.

10 bodova

2

2

3

3

4

4

5

5

6

6

7

7

8

8

9

9

10

10

11

11

12

12

13

13

14

14

15

15

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

0 1